

ANALELE

ASOCIAȚIUNII PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI CULTURA POPORULUI ROMÂN.

Nr. I.

Ianuarie — Februarie

1902.

Ad Nr. 51—1902.

Proces verbal

din 9 Ianuarie 1902. Ședința ordinară a comitetului central
al Asociațiunii.

President: *Iosif Sterca Șuluțu.* — Notar: *Dr. Ilie Beu.* — Membri
prezenți: *Ars. Bunea, Parteniu Cosma, Dr. E. Cristea, Dr. C. Diaconovich,*
Dr. Liviu Leményi, Dr. At. Marienescu, I. Papiu, Dr. Il. Pușcariu, Dr. Eus.
R. Roșca și Nicolau Togan.

1. Cu verificarea procesului verbal al ședinței de astăzi

Se încredințează domnii *Dr. Atanasiu Marienescu, Ioan
Papiu și Nicolau Togan.*

2. (28—1902). Se prezintă actul ddto 1 Ianuarie a. c., despre
scontrarea casei și a efectelor Asociațiunii, săvârșită de o comisiune
compusă din d-nii Parteniu Cosma, Nicolau Ivan și Dr. Eusebiu R. Roșca.
Comisiunea a găsit starea fondurilor Asociațiunii în consonanță cu cărțile
de contabilitate; asemenea a aflat în ordine valorile și efectele; a con-
statat însă, că o acție „*Iulia*“ dela „*fondul G. Barițiu*“ și 4 acții „*Albina*“
dela „*fundațiunea Iohanna Bădilă*“ nu sunt încă trecute pe numele fon-
durilor respective.

Raportul comisiunii de scontrare se ia spre scire. Cassarul
se însărcinează a îngriji de transcrierea acțiilor amintite.

3. (939—1901). Comisiunea însărcinată prin concludul Nr. 256 din
12 Decembre a. tr., cu examinarea chestiunilor atinse în scrisoarea cassa-
rului Asociațiunii ddto 4 Decembre 1901, — înaintează raportul său cu
opinia, că după-ce divergențele ivite între cassar și directorul școlăii
civile de fete parte au fost rectificate mai de mult, parte însă aplanate în
decursul cercetării, afacerea nu reclamă nici o dispozițiune din partea
comitetului central.

Se ia act de raportul comisiunii și de declarațiunea dată
de cassarul Asociațiunii.

Fiind divergențele administrative întră cassar și direc-
torul școlăii civile de fete pe deplin clarificate și aplanate, —
afacerea se declară terminată.

4. (20—1902). Secretarul I. prezintă invitarea „Societății istorice și arheologice a comitatului Hunedoara“ la adunarea sa generală a XXII din 12 Ianuarie a. c.

Se ia act.

5. (31—1902). Secretarul II. raportează, că în urma concluderii 217 din 27 Octombrie a. tr., referitor la *distribuirea sumei de K 2000*—, votată de adunarea generală dela Băile-Herculane, au intrat cereri dela următoarele despărțăminte: Abrud-Câmpeni (cu 57 membri), Beiuș (68 m.), Blaj (44 m.), Brașov (78 m.), Cluj (21 m.), Cohalm (21 m.), Deva (30 m.), Dobra (24 m.), Făgăraș (40 m.), Hațeg (22 m.), Hida-Huedin (27 m.), Ludoș (12 m.), Orade (34 m.), Oravița (70 m.), Oșorheiu (15 m.), Reghin (18 m.), Sătmar (31 m.), Sebeș (31 m.), Sighișoara (8 m.), Timișoara (61 m.), Șimleu (35 m.), Turda (13 m.), Vêrșeț (42 m.), adică în total 23 despărțăminte cu 802 membri.

Tuturor acestor despărțăminte se votează suma de K 1804.50 adică după fiecare membru K 2.25.

6. (898 și 915—1901 și 1—1902). Și-au achitat întreagă taxa: de membru fondator dl *Dr. Petru Jigle*, avocat în Timișoara; de membri pe viață domnii *Dr. Elle Cristea*, secretar consistorial, *Nicolau Ivan*, asesor consistorial și *Teodor Panciovan*, preot în Iertof.

Domnii amintiți se provéd cu diplomele prescrise.

7. (935, 940, 943 și 965—1901 și 17—1902). S'au înscris membri ordinari, achitând taxa statutară; în despărțământul „Cluj“ dl Gavril Karsay, proprietar în Cluj; în despărțământul „Sătmar“ dl Georgiu Korezsi paroch în Portelek; în despărțământul „Timișoara“ d-nii George Ciocoi, preot în Hittiyas, Vichentie Pirtea, preot în Szinerszeg și Gavriil Selegean, preot în Elisabetinul-Timișorii.

Domnii amintiți se declară membri ordinari ai Asociațiunii.

D. u. s.

Iosif Sterca Șuluțu m. p., vicepresident. *Dr. Beu* m. p., secretar II. — S'a verificat. Sibiu în 13 Ianuarie 1902. — *Dr. Atanasiu Marienescu* m. p.,

1. *Papiu* m. p., *Nicolau Togan* m. p.

Ad Nr. 97—1902.

Proces verbal

din 23 Ianuarie 1902. Ședința extraordinară a comitetului central al Asociațiunii.

President: *Iosif St. Șuluțu*. — Notar: *Dr. Ilie Beu*. — Membri prezenți: *Dr. El. Cristea*, *Dr. Corn. Diaconovich*, *Nicolau Ivan*, *Dr. At. Marienescu*, *I. Papiu*, *Dr. Ilarion Pușcariu*, *Dr. Eusebie R. Roșca* și *N. Togan*.

8. Cu *verificarea procesului verbal* al ședinței de astăzi

Se încredințează domnii *Nicolau Ivan*, *Dr. Il. Pușcariu* și *Dr. Eusebie R. Roșca*.

9. (98—1902). Dl *Iosif St. Şuluţu*, vice-presidentul Asociaţiunii, raportează, că a vizitat şcoala şi internatul Asociaţiunii în două rânduri; a aflat atât în şcoală cât şi în internat ordine şi a constatat progres în studii.

Spre scire.

10. (69—1902). Secretarul I prezintă scrisoarea ddtto 16 Ianuarie a. c. a d-lui *Ioan Simu*, învăţător i. p., prin care ofere Asociaţiunii sub anumite condiţiuni casa sa din Reşiţa-montană (prot. cărţii fund. Nr. 217) în scopul, ca din această fundaţiune să se înfiinţeze la timpul seu un gimnasiu român în comuna Cacova din cottul Caraş-Severin.

Comitetul central declară, că va primi cu mulţămintă şi recunoştinţă ori-ce donaţiune cu destinaţiune culturală, încât prin aceasta Asociaţiunea nu va fi încurcată în procese.

Dl Simu va fi deci recercat a lămuri chestiunea dreptului de proprietate asupra realităţii oferite şi a libera Asociaţiunii un document, pe baza căruia aceasta să poată cere transcrierea dreptului de proprietate pe numele său.

Cu privire la scopul indicat de dl Simu, comitetul central îl roagă să revină asupra hotărîrii sale şi să dea fundaţiunii plănuită o destinaţiune realisabilă cu mai multă siguranţă şi în timp mai apropiat.

11. (885 şi 957—1901 şi 22—1902). Din publicaţiunile Asociaţiunii cer a se dona: pentru biblioteca despărţământului Sebeş al reuniunii învăţătorilor români gr. cat. dl *Nechifor Fraţila*, presidentul acestuia şi învăţător în Ghirbom, pentru biblioteca şcolară din Dêrgea dl *Ioan Haţieganu*, protopop, şi pentru biblioteca şcolară din Bacifalu dl *Toma Frateşiu*, par. Dl Ioan Haţieganu mai cere câte un ex. din „Supplex libellus Valachorum“ şi „Mama s-tului Augustin“.

Pentru bibliotecile amintite se donează câte un exemplar din publicaţiunile populare ale Asociaţiunii; pentru biblioteca şcolară din Dêrgea se donează şi un esemplar din „Supplex libellus Valachorum“.

12. 950—1901). *Directorul şcolaei civile de fete a Asociaţiunii* raportează cu data 26 Decembre a. tr., că în primele trei luni ale anului şcolar curent a făcut revisii de clasă în şapte rânduri constatând ordine mulţămitoare şi progres normal în studii.

Raportul de sub întrebare se ia spre scire.

13. (9, 27 şi 38—1902). *Direcţiunea şcolaei civile de fete a Asociaţiunii* înaintează:

I. *Procesul verbal al conferenţei corpului didactic* din 29 Decembre a. tr. În această conferenţă:

1. s'au pertractat afaceri curente, ce nu reclamă dispoziţii speciale;
2. s'a decis a se recomanda pentru a fi dispensate: de jumătatea didactului eleva Maria Alexandru (cl. I. civ.), de întreg didactul, elevele

Elisaveta Moga (cl. IV. civ.) și Silvia Balteș (cl. III. civ.), nu însă și eleva Maria Negrilă (cl. IV. civ.);

3. ferii de Crăciun s'au stabilit dela 5 până 19 Ianuarie a. c.;

4. s'a decis, ca elevele externe să fie controlate cu privire la purtarea lor înafară de școală;

5. s'a primit cu mulțămită donațiunea de K 60.— făcută de d-șoara Elena Petrașcu pentru a se procura opul Brehm's Thierleben.

II. *Procesul verbal al conferenței corpului didactic* din 1 și 2 Ianuarie a. c. In această conferență s'au stabilit clasificările elevelor pe trimestrul prim al anului școlar 1901—2. Au fost clasificate 86 dintre 91 eleve inmatriculate. Nu au fost clasificate 2 eleve, cari repetează clasa benevol, 2 eleve, cari au repășit, și 1 elevă, care din cauză de morb s'a înscris abia în 4 Novembre a. tr. Calculi neîndestulitori au obținut 11 eleve.

ad I. Procesul verbal se ia spre scire cu aprobarea concluserilor. Se dispensează, pentru anul școlar curent, de jumătatea didactului eleva Maria Alexandru, de întreg didactrul elevele Elisaveta Moga și Silvia Balteș.

ad II. Spre scire.

14. (57—1902). Dl *Coriolan Brediceanu*, avocat în Lugos, notifică cu data 30 Ianuarie 1901, că a resignat la funcțiunea de director al despărțământului „Lugos” și a predat toate actele vicepresidentului, d-lui Dr. Iacob Maior.

Scrisoarea de resignațiune a d-lui Coriolan Brediceanu se transpune comitetului cercual pentru a se înainta la adunarea cercuală.

15. (906—1901). *Direcțiunea despărțământului „Reghin”* înaintează cu data 6 Dec. a. tr., *procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în Reghinul-săsesc la 15 Septembrie a. tr. In această adunare:

1. s'a prezentat și luat spre scire raportul comitetului cercual pe anul trecut;

2. s'a înscris membru ordinar nou dl Dr. Ioan Harșia, avocat;

3. s'a încassat suma de K 84.—;

4. s'a decis, ca suma de K 100.—, votată în adunarea cercuală pentru premii, cari însă nu s'au distribuit, să se augmenteze cu încă K 100.— și să se împartă în părți egale ca ajutoare școalelor sărace de ambele confesiuni din raionul despărțământului;

5. pentru noul period de trei ani s'a ales director cercual dl Petru Uilăcanu, iar membrii în comitet d-nii Dr. Ioan Popescu, Iosif Popescu, Sever Barbu și Dr. Alexandru Ceușian.

Procesul verbal se ia spre scire; conclusele aduse, în-deosebi alegerea comitetului cercual se aproabă. Domnul Dr. I. Harșia se declară membru ordinar al Asociațiunii.

16. (924—1901). *Direcțiunea despărțământului „Cluj“* înaintează *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 10 Novembre 1901. In această ședință:

1. comitetul cercual a declarat, că numai multele lipse au îndemnat adunarea cercuală a reține întregi taxele membrilor ajutători și la întemeierea unui fond al despărțământului;

2. s'a decis înființarea unei biblioteci ambulante și a unei agenturi în Cojocna;

3. s'a constituit comitetul cercual alegându-se vicepresident domnul Leontin Pop, notar-controlor domnul Dr. Stefan Morariu și cassar domnul Dr. Victor Poruțiu.

Procesul verbal se ia spre scire. Conclusele aduse, în deosebi constituirea comitetului cercual, se aprobă cu observarea, că în mod excepțional se încuviințează reținerea taxelor membrilor ajutători, nu însă și înființarea fondului de sub întrebare.

17. (926—1901). *Direcțiunea despărțământului „Vêrșeț“* înaintează cu data 12 Decembre 1901 *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 8 Decembre a. tr. În această ședință s'a constituit comitetul cercual alegându-se vicepresident dl Dr. Petru Zepeniag, cassar dl Iacob Botoș și notar-controlor dl Valeriu Cârje.

Spre scire, constituirea comitetului cercual se aprobă.

18. (945—1901). *Direcțiunea despărțământului „Bistrița“* înaintează cu data 22 Decembre a. tr., *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 18 Decembre a. tr. In această ședință: 1. s'a luat act de împărțășirea că directorul despărțământului 'și-a mutat domiciliul la Cluj, încredințându-se conducerea afacerilor vicepresidentului, dlui Dr. G. Tripon; 2. s'a primit cu mulțămîtă suma de K 9234, transpusă de dl Dr. N. Hângănuț din venitul unei petreceri aranjate în Borgo-Prund cu menirea de a se procura cărți pentru o bibliotecă poporală; din această sumă s'a decis a se înființa a doua bibliotecă poporală a despărțământului.

In acest despărțământ s'au înscris membrii ordinari noi domnii: Pompeiu Baci, Dr. Nicolau Hângănuț, medic, Iacob Rus, preot, Ilarion Bozga, învățător, Paul Beșa, preot, Victor Varna, notar, Teofil Vlad, primar, Iuliu Suceava, preot, Pantilimon Zagrai, preot și Gavril Vêrtic, jude de trib. î. p.

Procesul verbal se ia spre scire. Domnii amintiți se declară membri ordinari ai Asociațiunii.

19. (944—1901 și 11—1902). *Direcțiunea despărțământului „Orade“* înaintează:

I. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 17 Decembre a. tr. In această ședință s'a constituit comitetul cercual alegându-se vicepresid. dl Artemiu Sarkadi, secretar dl Andreiu Horvath, cassar dl Dr. Coriolan Pap și controlor dl Dr. Florian Duma.

II. *Proiectul de budget pe anul 1901—2*, votat de adunarea cercuală din 8 Septembrie a. tr., la percepțiuni cu K 70— și erogațiuni: spese de birou, tipărituri etc. K 50 și pentru bibliotecă K 20—.

ad I. Procesul verbal se ia spre scire, aprobându-se constituirea comitetului cercual.

ad II. Proiectul de budget prezentat se aprobă.

20. (19—1902). *Direcțiunea despărțământului „Turda“* înaintează cu data 29 Decembrie a. tr., *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 28 Dec. a. tr. În această ședință s'au pertractat afaceri curente, s'a decis a se procura pentru biblioteca despărțământului cărți în valoare de K 20—25 și a se înființa o bibliotecă populară în Petridul-inferior.

Procesul verbal se ia spre scire cu aprobarea concluseror.

21. (925, 929, 933, 946—1901 și 10 și 21—1902). Se prezintă procesele verbale ale ședințelor comitetelor cercuale din despărțăminte: „*Deva*“ dela 8 Decembrie a. tr.; „*Brașov*“ dela 6 Novembre a. tr., „*Oravița*“ dela 30 Novembre a. tr., „*Beiuș*“ dela 23 Decembrie a. tr., „*Abrud-Câmpeni*“ dela 31 Decembrie a. tr., „*Șimleu*“ dela 8 Decembrie a. tr. În aceste ședințe s'au pertractat afaceri curente, ce nu reclamă dispoziții speciale din partea comitetului central.

Spre scire.

22. (5—1902). În despărțământul „*Sătmăr*“ s'a înscris membru ord. nou dl *Petru Doboși*, preot în Szamostelek.

Dl P. Doboși se declară membru ordinar al Asociațiunii.

23. (514—1902). Secretarul II. raportează, că încă la adunarea generală din 1898 a fost predat d-lui *Nicolau Diamandi* 20 exemplare din „*Biografia lui Avram Iancu*“ pentru a le vinde Românilor inteligenți din partea locului; prețul aceloră nici la repetite recercări nu au fost transpus la casa Asociațiunii, nici exemplarele nu au fost returnate.

Fiind broșura amintită proprietatea unui fond cultural al Asociațiunii, roagă comitetul central, ca să ia măsurile necesare pentru încassarea prețului acelor broșure sau pentru reprimirea aceloră.

Comitetul central încredințează această afacere d-lui Dr.

Gavril Cosma, avocat în Beiuș.

24. (77—1902). Secretarul II. raportează, că dl *Dr. Victor Onișor* a improcesuat Asociațiunea pentru K 100—, prețul a 100 exemplare din scrierea sa „*Legiuirea țării noastre*“, și că cu apărarea intereselor Asociațiunii, pentru scurtă vreme timpului, a fost plenipotențiat pe cale presi-dială dl Dr. Demetriu Ciuta, avocat în Bistrița.

Raportul se ia spre scire și dispoziția presi-dială se aprobă.

D, u. s.

Iosif Sterca Șuluțu m. p., vicepresident. *Dr. Beu* m. p., secretar II. — S'a verificat. Sibiu în 28 Ianuarie 1902. — *Nicolau Ivan* m. p. *Dr. Ilarion*

Pușcariu m. p. *Dr. Eusebiu R. Roșca* m. p.

Ad Nr. 169—1902.

Proces verbal

din 19 Februarie 1902. Ședința ordinară a comitetului central al Asociațiunii.

President: *Iosif St. Șuluțu*. — Notar: *Dr. Ilie Beu*. — Membrii prezenți: *Dr. Aug. Bunea, Part. Cosma, I Crețu, Dr. Corn. Diaconovich, Dr. V. Hossu, N. Ivan, Dr. At. Marienescu, Dr. Oct. Russu și N. Togan*.

25. Cu *verificarea* procesului verbal al ședinței de astăzi

Se încredințează domnii: Parteniu Cosma, Ioan Crețu și Dr. Oct. Russu.

26. (2—1902). Secretarul I raportează, că biroul Asociațiunii — în conformitate cu însărcinarea primită în anii premergători — a publicat și cu ocaziunea ultimei aniversări un apel pentru *răscumpărarea felicitărilor de Anul-nou* în favorul fondului *Casei naționale*, și că în urma acestui apel au intrat la cassa Asociațiunii 228 răscumpărări în suma totală de K 961.44. Consemnarea răscumpărărilor a fost publicată în ziare și într'o mică broșură, care a fost trimisă la toate persoanele, dela cari au intrat contribuiri sub acest titlu.

Se ia act.

27. (91—1902). Secretarul I prezintă *procesul verbal al ședinței secțiunii literare* din 12 Ianuarie a. c., în care s'au luat dispozițiuni cu privire la procurarea materialului pentru fasciculele Bibliotecii populare, ce sunt a se edita în anul 1902.

Se ia act. Procesul verbal se va publica în Analele Asociațiunii.

28. (913—1901). Secretarul I prezintă scrisoarea secțiunii istorice dtdto 18 Februarie 1902, prin care se propune spre publicare în „Biblioteca poporală“ scrierea dlui *Dr. V. Moldovan* intitulată: „*Despre cărțile funduare și intabulări*“.

Se decide publicarea scrierii prezentate de dl Dr. V. Moldovan în „Biblioteca poporală“, sub condițiunile stabilite prin concludul Nr. 154 lit. f) din 25 Iulie 1901. — Publicarea se va face cu ortografia acceptată în edițiunile Asociațiunii.

29. (140—1902). Biroul Asociațiunii, — după inițiativa dlui vice-president *Iosif St. Șuluțu* și în conțelegere cu dl Dr. A. Mocsonyi, presidentul Asociațiunii, — luând în considerare stările anarchice, ce există la noi cu privire la limba literară și ortografie, și cari formează o piedecă mult simțită pentru popularizarea sciințelor și desvoltarea gustului de cetire în popor, — propune: ca comitetul central să invite secțiunea literară a Asociațiunii a supune chestiunea *unificării limbei literare și a*

ortografiei românești, la noi în țeară, unui studiu aprofundat și a înainta la timpul seu propuneri concrete pentru atingerea acestui scop.

Propunerea biroului se primesce.

Secțiunea literară a Asociațiunii va fi recercată a căuta căi și mijloace și a înainta propuneri pentru a contribui la stabilirea unității limbei noastre literare în conformitate cu limba literară din regatul român și pentru introducerea unei ortografii uniforme nu numai în sinul Asociațiunii, ci și în toate școalele și publicațiunile literare românești din țeară.

30. (157 și 158—1902). Secretarul I prezintă scrisoarea dlui *Leontin Simonescu* ddto 12 Februarie a. c., prin care acesta dimisionează din postul de cassar al Asociațiunii.

Demisiunea dlui *Leontin Simonescu* din postul de cassar al Asociațiunii pe ziua de 28 Februarie a. c., se primesce.

Cu începere dela 1 Martie a. c. agendele cassariatului se încredințează, în mod provisor, dlui *Ioan Vătășan*, contabil la „*Albina*“.

31. (132 și 133—1902). *Oficiul de cassă* prezintă:

I. cu data 20 Ianuarie a. c. *rațiociniile fondurilor, fundațiunilor și depositelor și inventarul* Asociațiunii pe anul 1901;

II. cu data 6 Februarie a. c. *rațiociniul școlii civile de fete* pentru timpul dela 1 Iulie până 31 Decembre 1901.

ad I și II. Se predau spre censurare unei comisiuni compuse din dnii *Parteniu Cosma*, *Nicolau Ivan* și *Dr. Eusebie R. Roșca*.

32. (94—1902). Secretarul II prezintă raportul ddto 21 Ianuarie a. c. înaintat de avocatul *Basiliu P. Harsianu* în *causa Asociațiunii contra Mateiu Nicola*.

Toate actele referitoare la această afacere se predau dlui *Dr. Atanasie Marienescu* spre studiere.

33. (44, 90, 100 și 118 —1902). Dela *direcțiunea școlii civile de fete* au intrat:

I. *Procesul verbal al conferenței corpului didactic* din 9 Septembrie a. tr., prevădut cu o nouă și definitivă clausulă de verificare subscrisă de toți membrii corpului didactic ddto 29 Decembre 1901.

II. *Procesul verbal al conferenței corpului didactic* din 21 Ianuarie a. c. În această conferență s'au pertractat afaceri curente și s'a decis: 1. a se cere autorizare dela comitetul central pentru a compune un nou proiect de regulament pentru școala civilă de fete, amplificându-se cu dispozițiile necesare privitoare la împărțirea studiilor între membrii corpului didactic, și 2. a se tăia, ținând prea multă umbră, cei doi castani cum întri în grădina internatului.

III. *Procesul verbal al conferenței corpului didactic* din 24 Ianuarie a. c. În această conferență s'au pertractat numai afaceri curente.

IV. *Procesul verbal al conferenței corpului didactic* din 29 Ianuarie a. c. In aceasta conferență s'au luat dispoziții pentru supraveghierea elevelor externe.

ad I. Spre scire.

ad II. Procesul verbal se ia spre scire. Cererea corpului didactic referitoare la modificarea regulamentului intern al școlii civile de fete se încuviințează; nu însă și conculul privitor la tăierea castaniilor.

ad III și IV. Spre scire.

34. (108—1902). *Senatul școlar din Zalnoc*, cottul Selagiu, cere cu data 22 Ianuarie a. c. un ajutor de K 100.— pentru clădirea unui nou edificiu școlar.

Din lipsa de mijloace cererea nu se poate satisface.

35. (147—1902). In legătură cu conculul Nr. 23 din 23 Ianuarie a. c. secretarul II raportează, că dl *Nicolau Diamandi* a trimis K 18.— și 2 exemplare din „Biografia lui Avram Iancu“, prin ceea-ce s'a aplanat diferendul dintre D-Sa și Asociațiune. Despre aceasta a fost încunosci-ințat și dl Dr. Gavril Cosma.

Spre scire.

36. (29—1902). *Direcțiunea despărțământului „Ludoș“* cere cu data 31 Decembre a. tr. a se asemna pe sama despărțământului 20% după taxele încassate în 1901 în suma de K 120.—.

Se încuviințează.

37. (30—1902). *Direcțiunea despărțământului „Treiscaune-Ciuc“* înaintează cu data 22 Decembre a. tr. *procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în Poiana-Sărată la 2 August 1901. In această adunare:

1. s'au prezentat și luat spre scire raportul despre activitatea comitetului cercual dela reorganizarea despărțământului încoace și raportul cassei pe acelaș timp (cassa s'a încheiat cu un sald de K 71·45);

2. pentru anul 1901—2 s'a votat un proiect de budget la intrate și eșite cu K 181·45;

3. s'au înscris membri ordinari noi domnii Nicolau Miculescu, Vasilie Minișca, Constantin Damian, George Micu, comercianți în Poiana-Sărată, și George Hamzea, preot în S-St-Georgiu;

4. s'au încassat K 90.— din taxe și K 37·28 pentru bibliotecile populare ale despărțământului.

Procesul verbal se ia spre scire cu aprobarea conculselor. Domnii amintiți sub 3. se declară membri ordinari ai Asociațiunii.

38. (37—1902). Dela *direcțiunea despărțământului Sibiiu* au întrat:

I. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 15 Novembre a. tr. In această ședință s'au pertractat afaceri curente, ce nu reclamă dispoziții speciale.

II. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 14 Decembre a. tr. In această ședință s'a fixat terminul adunării cercuale pe 29 De-

cembre a. tr., în Sibiiu, și s'a decis a se achita prețul de tipar în suma de K 394.— pentru broșura „Proverbe“ edată de Dr. Elie Cristea din încredințarea despărțemântului.

III. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 22 Decembre a. tr. În această ședință s'a stabilit textul raportului general, ce este a se presenta proximei adunări cercuale, s'au revizuit raționciniile pe 1900 și 1901 și s'a fixat proiectul de budget pe 1902.

IV. *Procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în Sibiiu la 29 Decembre a. tr. În această adunare:

1. s'au prezentat și luat spre scire raportul general despre mersul afacerilor dela ultima adunare cercuală încoace, precum și raționciniile anilor 1900 și 1901;

2. pentru anul 1902 s'a stabilit un proiect de budget la întrate cu K 482·01 și la eșite cu K 464.—;

3. pentru noul period de trei ani s'au ales: director cercual dl Dr. Liviu Leményi, iar membri în comitet domnii Mateiu Voileanu, Stefan Stroia, Dr. George Proca și Lazar Tritian.

ad I. Spre scire.

ad II. Procesul verbal se ia spre scire, aprobându-se concludul referitor la achitarea speselor de tipar pentru broșura „Proverbe“ publicată de Dr. Elie Cristea. În legătură se decide a se adresa cătră despărțeminte un circular, prin care acestea vor fi provocate, ca în cas dacă vor edita vr'o publicațiune pe speșele proprii, să presinte manuscriptul în mod prealabil comitetului central spre censurare, iar după tipărire să trimită 50 ex. la biblioteca Asociațiunii spre a fi distribuite la bibliotecile poporale. La asemenea edițiuni va fi să se facă evident pe foaia titulară, că au fost editate cu speșele Asociațiunii. —

ad III. Spre scire.

ad IV. Procesul verbal al adunării cercuale se ia spre scire cu aprobarea concludelor și alegerii comitetului cercual.

39. (53—1902). Dela *direcțiunea despărțemântului „Sân-Miclăușul-mare“* au întrat:

I. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 11 August 1901. În această ședință s'a constituit comitetul cercual alegându-se de vice-president dl Vasile Deciu, cassar dl Pavel Fumor și notar-controlor dl Traian Stoicanescu.

II. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 29 Decembre 1901. În această ședință s'au pertractat afaceri, ce nu reclamă dispoșiții speciale.

ad I. Procesul verbal se ia spre scire și constituirea comitetului cercual se aproabă.

ad II. spre scire.

40. (40, 95, 96, 104, 107, 125 și 154—1902). Secretarul II prezintă *rapoartele anuale pe 1901* înaintate de directorii despărțimintelor „Timișoara“, „Șimleu“, „Sătmar“, „Abrud-Câmpeni“, „Orade“, „Bistrița“ și „Brașov“, cari în extras se vor publica în Analele Asociațiunii.

Spre scire.

41. (68, 87, 116 și 155—1902). Secretarul II raportează, că: 1. s'au înscris membrii ordinari noi dñii *Ioan Gerasim Mureșan*, arhitect, *Ioan Luncan* proprietar, *Teodor Vrășmaș*, preot, *George Truția*, preot și 2. 'și-a achitat întreaga taxă de membru pe viață dl *Iosif Vrănianțu*, notar.

Domnii amintiți sub 1. se declară membri ordinari ai Asociațiunii și dl *Iosif Vrănianțu* se prevede cu diploma statutară.

D. u. s.

Iosif Sterca Șuluțu m. p., vicepresident. *Dr. Beu* m. p., secretar II. — S'a verificat. Sibiu, în 23 Februarie 1902. — *P. Cosma* m. p., *Dr. Octavian Rusu* m. p., *Ioan Crețu* m. p.

Nr. 91—1902.

Proces verbal.

Ședința secțiunii literare a Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român ținută în Brașov la 12 Ian. st. n. 1902.

Prezenți: membrii *V. Onițiu*, *A. Bârseanu* și *Dr. I. Blaga*.

I. Se cetesce hârtia dlui *prim-secretar* al Asociațiunii, *Dr. C. Diacovich*, din 1 Novembre 1901 de sub Nrul 761.

Cele cuprinse în această hârtie se iau la cunoscință.

II. Se discută asupra chestiunii publicării unor broșuri pentru *biblioteca populară* a Asociațiunii.

În scopul de a se pregăti material potrivit, pentru a se pute tipări în timpul cel mai scurt vre-o câteva broșuri, se iau următoarele hotăriri:

1. Să fie rugat dl. *I. Popea* profesor pensionat în Brașov, să deie material pentru o broșură din lucrările sale needitate, de conținut educativ. Dl. *A. Bârseanu* se va pune în conștelegere în privința aceasta cu dl. *I. Popea*.

2. Să se aleagă, pentru o broșură, materialul necesar din novelele istorice de *I. Lăpădat* apărute în *Albina Carpaților*, an. 1877, introducându-se cu o schiță biografică a autorului ce o va scrie dl. *A. Bârseanu*. Tot dl. *Bârseanu* ia asupra-și adunarea și întocmirea materialului.

3. Să fie rugat dl. *Dr. G. Baiulescu*, din Brașov a alege material pentru o broșură din seria de articoli publicați de *D-sa* în *Meseriașul Român*, anul I. și. II., sub titlul *Higiena muncitorului*.

Dl. Blaga se va pune în conțelegere cu dl. Dr. Baiulescu.

4. Onor. Comitet central al Asociațiunii să se adreseze la dl. *Ios. St. Șuluțu* din Sibiiu, cu rugarea: de a eda discursul lui Bărnuțiu dela 1848 comentat cu notițe istorice și provăduț cu o întroducere despre Bărnuțiu.

D. U. S.

V. Omițiu, m. p. *A. Bârseanu I. Blaga* m. p.

Nr. 171—1902.

PROCES VERBAL

luat în ședința *secțiunii istorice* a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la Sibiiu în *18 Februarie 1902*. Presidează dl *Iosif Sterca Șuluțu*, protocolul îl scrie referentul secțiunii dl *Vasilie Goldiș*. De față sunt încă d-nii Dr. *Augustin Bunea*, membrul secțiunii și Dr. *Cornel Diaconovich*, primsecretarul Asociațiunii.

I. Președintele secțiunii, dl *Iosif Sterca Șuluțu* aduce la cunoștință că membrii secțiunii istorice d-nii *Vichentie Babeș* și *Ioan cav. de Pușcariu* sunt împedecați de a lua parte la această ședință.

Se ia la cunoștință.

II. Luându-se la desbatere propunerea d-lui Dr. *Cornel Diaconovich*, primsecretarul Asociațiunii, prezentată în ședința secțiunii istorice din *16 Aprilie n. 1901*, referitoare la compunerea unui dicționar toponomastic al ținuturilor românesci din *Ungaria* și *Transilvania*, precum și opinia dată în cestiunea aceasta de dl *Silvestru Moldovan* de datul Sibiiu *13 Iulie n. 1901*, pe temeiul expunerilor motivate mai pe larg ale referentului secțiunii, dl *Vasilie Goldiș*, secțiunea istorică aduce următorul conclud:

Secțiunea istorică face propunerea, ca *Adunarea generală* proximă a Asociațiunii să publice un concurs de *500 coroane*, pentru adunarea sistematică a materialului referitor la dicționarul toponomastic-geografic de pe teritorul unui comitat locuit de *Români din Ungaria* ori *Transilvania*. Referentul secțiunii dl *Vasilie Goldiș* primesce însărcinarea, ca până la proxima ședință a secțiunii să formuleze precis propunerea, ce va fi subșternută în cestiunea acesta comitetului central al Asociațiunii, să presinte apoi și proiectul de concurs și să lucreze o instrucțiune amănunțită despre chipul cum are să se efectuiască și să se scrie lucrarea de sub întrebare.

III. Tot la propunerea și pe baza expunerilor motivate ale referentului secțiunii, dl *Vasilie Goldiș*, secțiunea având în vedere agendele sale precisate în §-ul *12* al Regulamentului general al secțiunilor științifice-literare ale Asociațiunii, decide:

să se compună un album colorat al costumelor naționale românesci de pe teritorul *Ungariei* și *Transilvaniei*. Referentul

secțiunii, dl Vasilie Goldiș, primesce însărcinarea, ca până la proxima ședință a secțiunii să pregătească o instrucțiune amănunțită despre chipul, cum să se adune materialul de lipsă pentru lucrarea de sub întrebare și cum să fie compus albumul proiectat. Secțiunea în proxima ședință va decide asupra întrebării, cine și sub ce condițiuni să fie încredințat cu efectuarea lucrării de sub întrebare.

IV. Domnul președinte Iosif Sterca Șuluțu cetesce recenziunea sa asupra lucrării d-lui Dr. Valer Moldovan „*Despre cărțile funduare*“. Pe baza acestei recenziuni:

secțiunea propune comitetului central al Asociațiunii, ca între condițiunile regulamentare să tipărească în „Biblioteca poporală a Asociațiunii“ opul d-lui Dr. Valer Moldovan: „*Despre cărțile funduare*“.

V. În cestiunea serbării împlinirii veacului al 18-lea dela descălécarea noastră în Dacia lui Traian:

referentul secțiunii, dl Vasilie Goldiș, primesce însărcinarea să studieze afacerea și ținând cont de hotărârile respective în această materie ale Statului Român, la timpul potrivit să facă propunere meritorică în cauză.

Ne fiind alte obiecte la ordinea zilei, ședința se ridică și protocolul se subscrie.

D. c. m. s.

Iosif Sterca Șuluțu m. p.,
vicepresident.

Vasile Goldiș m. p.,
referentul secțiunii istorice.

Nr. 166—1902.

PROCES VERBAL

luat în ședința *secțiunii economice* a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 19 Februarie n. 1902, fiind prezenți d-nii *Parteniu Cosma* ca president, *Alexandru Lebu* și Dr. *Vasile Hossu* ca membrii, iar d-l Dr. *Cornel Diaconovich* ca primsecretar.

I. Se cetesce hârtia de sub Nr. 761—1901 a d-lui primsecretar al Asociațiunii dl Dr. *Cornel Diaconovich*, adresată referentului interimal al secțiunii economice dl Dr. *Vasile Hossu* și amésurat celor cuprinse în numita scrisoare:

1. Se proclamă de vicepresident al secțiunii dl *Alexandru Lebu*, iar de referent dl Dr. *Vasile Hossu* pe baza punctului f) din §. 28.

2. Se excusă absența d-lui *Traian Barzu*, care telegrafice și-a legitimat neparticiparea la ședință. În legătură se decide a se recerca d-l *Iosif Bălan*, ca la cas de împedecare întru

conlucrarea sa la activitatea secțiunii economice — după-ce până aici nici n'a participat la ședințe nici nu și-a scusat absența — să binevoiască a abzice de postul ocupat în sinul secțiunii economice, ca astfel lucrarea secțiunii se nu suferă pedeci.

3. Conform §. 8 din regulamentul secțiunilor se decide a se candida la locurile de membrii corespondenți în secția economică domnii *Romul Simu* și *Constantin Barcian* din Sibiu și dl *Nicolae Petra-Petrescu* din Brașov.

II. Tot pe baza scrisorii amintite la p. I. a dlui prim-secretar secția decide a lua între agendele sale proxime următoarele lucrări:

a) *Culegerea datelor statistice cu privire la starea economică a Românilor din patrie.* Cu compunerea unui cestionar corespunzător și prezentarea aceluia la proxima ședință a secției se însărcinează referentul secției, căruia biroul Asociațiunii va avea să-i pună la dispoziție datele și informațiunile necesare.

b) *Inițierea de scrieri populare din domeniul felurilor ramure ale economiei naționale.* Referentul va prezenta în proxima ședință a secției o propunere concretă privitor la obiectele ce ar fi a se pertracta mai de-aproape precum și cu privire la persoanele cărora ar fi a se încredința compunerea de astfel de scrieri.

c) *Urmărirea literaturii economice,* mai ales a celei publicate în limba română. În scopul acesta prim-secretarul va comunica referentului secției toate scrierile de natura aceasta, ce vor intra la biroul respective la biblioteca și la organul Asociațiunii.

d) *Inițierea înființării unei școli agronomice românesce.* Cu studiul pregătitor se încredințează presidentul și referentul secției.

D. c. m. s.

Parteniu Cosma m. p.,
președinte.

Dr. Vasile Hossu m. p.,
referentul secției.

DIN DESPĂRȚĂMINTE.

Desp. „Abrud-Câmpeni“. Comitetul cercual al acestui desp. a organizat în 1901, pre lângă vechia agentură din Sohodol, încă două agenturi, anunit în Bucium și Abrudsat.

Adunarea cercuală, ținută în comuna Certege la 4 August a. tr., a avut un rezultat foarte mulțămitor. Întreg publicul asistent era dominat de o însuflețire extraordinară pentru scopurile urmărite de Asociațiune, ceea-ce se dovedește destul de bine prin împrejurarea, că în aceea ocaziune s'au înscris 2 membri pe viață și 5 membri ordinari noi și s'a încasat respectabila sumă de K 740.40. —

În 1901 desp. „Abrud-Câmpeni“ a avut 2 membri fondatori, 27 membri pe viață și 37 membri ordinari.

*

Desp. „Bistrița“. Comitetul cercual al acestui despărțământ în 1901 a ținut 5 ședințe, în cari s'au rezolvat afacerile curente și s'au luat hotărâri referitoare la înființarea de agenturi și biblioteci populare. S'au întemeiat trei agenturi: în Monor, Șoimuș și Valea Bărgăului, aceasta pentru mai multe comune cu sediul în Borgo-Prund; în toată regula însă funcționează numai cea din Valea Bărgăului. Bibliotecă activată are despărțământul numai una, cu 81 opere în 88 volume; alte două se speră a se pute activa în curând, având comitetul la dispoziție spre acest scop suma de K 92-34, venitul unei petreceri aranjate în Borgo-Prund.

În ocasiunea adunării cercuale s'au premiat pentru pomărit trei economi cu câte K 10. —

În 1901 despărțământul „Bistrița“ a avut 6 membri pe viață și 29 membri ordinari.

*

Desp. „Mociu“. Comitetul cercual al acestui despărțământ a ținut în decursul anului 1901 patru ședințe și o adunare cercuală. Dorind a promova gustul de cetit și luminarea poporului a abonat pe un an întreg: „Foaia Poporului“ pentru 14 comune și „Gazeta Transilvaniei“, Nrul de Dumineca, pentru 2 comune; iar în scopul de a îndemna învățătorii noștri confesionali la cultivarea scoalelor de pomărit, a luat în budgetul anului 1902 un premiu de K 20. — pentru acel învățător, care va dovedi cel mai mare progres în această privință. — În ocasiunea adunării cercuale s'a aranjat o petrecere socială, al cărei venit curat în suma de K 165-30 s'a împărțit în două, jumătate pentru scopurile culturale ale despărțământului și jumătate pentru edificânda biserică gr. ort. din Mociu.

În anul 1901 desp. „Mociu“ a avut 3 membri pe viață și 31 membri ordinari. —

*

Desp. „Orade“. Acest despărțământ s'a înființat în adunarea sa constituantă dela 26 Februarie 1900. Dela această dată încoace, adecă în decursul anilor 1900 și 1901 comitetul cercual a ținut o adunare cercuală ordinară și 7 ședințe, în cari s'au luat primele măsuri pentru popularizarea Asociațiunii. Astfel în diferite puncte ale despărțământului s'au designat bărbați de încredere, adresându-li-se un călduros apel; în urma acestei măsuri mai mulți inși s'au înrolat sub steagul cultural al Asociațiunii fie ca membri ordinari, fie ca membri ajutători.

Încă în anul 1900 s'a pus basă unei biblioteci a despărțământului

În 1901 desp. „Orade“ a avut 2 membri fondatori, 2 membri pe viață și 42 membri ordinari.

*

Desp. „Sătmar“. Despărțământul acesta se întinde peste un teritoriu vast, unde e mare lipsă a se propaga cultură românească. Comitetul cercual s'a dovedit pe deplin conșcui de chemarea sa. Prin activitatea sa ce e drept nu poate arăta rezultate mai mari de oare-ce e silit a se lupta cu multe prejudeții și piedeci, pe cari numai cu timpul speră a le pute învinge. Poporul e accesibil de cultură românească, cum s'a dovedit aceasta cu ocasiunea adunării cercuale dela Jobjib.

Despărțământul „Sătmar“ are biblioteci populare în Seini, Săsari, Jobjib, Șișești și Moftinul-mic. În 1901 a avut 1 membru pe viață și 30 membri ordinari.

*

„Desp. „Șimleu“. De convingerea, că propagatorul principal al culturii la poporul țeran este școala poporală, comitetul cercual al acestui despărțământ în anul 1901 a urmărit cu viu interes instrucțiunea poporală. În acest scop a emis comisiuni compuse din preoți, învățători și alți inteligenți, cari au supraveghiat mersul instrucțiunii și la timpul său au raportat despre cele observate. Mult a contribuit la stărnirea unei emulațiuni între învățători distribuirea a șese premii, ce s'a făcut în adunarea cercuală. Premiul prim: o vacă cu vițel, s'a dat lui Gavril Galgo, inv. în Halmasd, al doilea premiu: o scroafă cu purcei, s'a dat lui Ipatie Todoran, inv. în Domnin; al treilea și patrulea premiu de câte K 20.— s'au dat învățătoarei Elena Gozman din Buciumi; al cincelea premiu de K 10.— s'a dat lui Petru Rob, inv. Oarția; al șaselea de K 10.— s'a dat lui Ioan Murășan, inv. în Cuceu.

Desp. „Șimleu“ dispune de un fond cultural de K 2000.—; statutele acestuia nu sunt încă definitiv stabilite.

Biblioteca despărțământului numără 64 opere; e pusă la dispoziția tuturor amatorilor de lectură.

Desp. „Șimleu“ În 1901 a avut 4 membri fondatori, 5 membri pe viață și 26 membri ordinari.

Desp. „Timișoara“. În anul 1901 acest despărțământ: 1. a ajutat cinci comune bisericesci la susținerea școalelor confesionale cu suma de K 450.—;

2. A distribuit ca premii școlare 200 ex. din „Biblioteca poporală a Asociațiunii“;

3. A creat patru biblioteci populare nouă, dispunând acuma în total de 14 biblioteci cu 936 opere;

4. A prenumărat „Gazeta Transilvaniei“, Nr. de Duminecă, în 22 exemplare pentru tot atâtea comune;

5. A augmentat fondul său cultural cu suma de K 988.—; acest fond este în prezent de K 2000.—;

6. A avut 3 membri fondatori, 10 membri pe viață și 52 membri ordinari.